

Історичні, філософські, правові й кадрові проблеми фізичної культури та спорту

УДК 796.071.4:371.13

ПСИХОЛОГІЧНИЙ КОМПОНЕНТ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Наталія Захожа¹, Світлана Савчук¹, Володимир Захожий¹,
Нінель Мацкевич¹, Оксана, Усова¹, Олена Дем'янчук¹

¹Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна, savchuk0804@ukr.net

<https://doi.org/10.29038/2220-7481-2021-03-03-09>

Анотації

Актуальність. З огляду на те, що сутність професійної готовності до педагогічної діяльності трактується дослідниками як цілісний прояв особистості, комплексна здібність до роботи певного типу, результат професійної освіти й виховання, зрілості особистості, значний інтерес викликає дослідження психологічного компонента підготовки майбутніх фахівців із фізичного виховання. **Мета роботи** – висвітлити мотиваційний та емоційний компоненти психологічної готовності як складової частини професійної готовності майбутніх фахівців із фізичного виховання; виявити їх рівень. **Методи** – аналіз спеціальної науково-методичної літератури, анкетування, педагогічний експеримент, методи математичної статистики. **Результати.** Окреслено, що професійна готовність являє собою інтегральне особистісне утворення, яке включає психологічну установку на досягнення поставленої мети, оптимальну суму знань, необхідну систему вмінь, навичок, мотиви, потреби, здібності, особистісні якості. Визначено рівень психологічної готовності студентів третього та четвертого курсів факультету фізичної культури, спорту та здоров'я. Основними мотивами обраної професії респонденти назвали любов до дітей і соціальну значущість професії. **Висновки.** Професійна діяльність учителя фізичної культури висуває високі вимоги як до фахового рівня, так і до його особистісних якостей, зокрема вміння володіти собою, не порушуючи внутрішнього спокою дитини, особливої атмосфери, вселяти довіру до себе, а також урахувати побажання батьків. Загалом за всіма показниками рівень мотиваційного та емоційного компонентів психологічної готовності майбутніх учителів фізичного виховання до роботи з дітьми можна констатувати вищим від середнього. Дані експерименту свідчать, що майбутні вчителі фізичного виховання роблять свідомий вибір на користь формування позитивного ставлення до фізичної культури, зміцнення здоров'я, формування здорового способу життя.

Ключові слова: фізична культура, студенти, майбутні фахівці, професійна готовність.

Наталія Захожа, Светлана Савчук, Владимир Захожий, Нинель Мацкевич, Оксана Усова, Елена Демьянчук. Мотивационный компонент готовности будущих специалистов физического воспитания к профессиональной деятельности. **Актуальность.** Учитывая то, что сущность профессиональной готовности к педагогической деятельности трактуется исследователями как целостное проявление личности, комплексная способность к деятельности определенного типа, результат профессионального образования и воспитания, зрелости личности, значительный интерес вызывает исследование психологического аспекта подготовки будущих специалистов по физическому воспитанию. **Цель исследования** – осветить психологический компонент готовности профессиональной подготовки будущих специалистов по физическому воспитанию; показать уровень их психологической готовности к физкультурно-оздоровительной работе с детьми. **Методы исследования** – анализ специальной научно-методической литературы, педагогический эксперимент, анкетирование, методы математической статистики. **Результаты.** Обозначается, что профессиональная готовность представляет собой интегральное личностное образование, включающее психологическую установку на достижение

поставленої цілі, оптимальний сумму знань, необхідну систему умінь, навчових, мотивів, потреб, здібностей, особистісні якості. Визначено рівень психологічної готовності студентів третього і четвертого курсів факультету фізичної культури, спорту і здоров'я. Основними мотивами вибраної професії респонденти назвали любов до дітей і соціальну значущість професії. **Висновки.** Професійна діяльність вчителя фізичної культури пред'являє високі вимоги як до професійного рівня, так і до його особистісних якостей, зокрема вмінню керувати собою, не порушуючи внутрішнього спокою дитини, особливим середовищем, виховувати довіру до себе, а також враховувати побажання батьків. Загалом за всіма показниками рівень мотиваційного і емоційного компонентів психологічної готовності майбутніх вчителів фізичного виховання до роботи з дітьми можна констатувати як вище середнього. Результати експерименту свідчать про кращі знання у студентів четвертого курсу, що можна пояснити більшим їх навчально-виховним досвідом. Дані, наведені вище, свідчать, що майбутні вчителі фізичного виховання роблять свідомий вибір на користь формування позитивного ставлення до фізичної культури, зміцнення здоров'я, формування здорового способу життя.

Ключові слова: фізична культура, студенти, майбутні спеціалісти, професійна готовність.

Nataliia Zakhosha, Svitlana Savchuk, Volodymyr Zakhoshyi, Ninel Matskevych, Oksana Usova, Olena Demianchuk. Motivative Component of Future PE Specialists Readiness to Professional Activity. Topicality of the Research. The essence of professional readiness for teaching is interpreted by researchers as a holistic manifestation of personality, comprehensive ability to a certain type work, the result of professional education and upbringing, personal maturity, the psychological aspect of training professionals in Physical Education (PE) which have evoked the great interest of the study. The research is devoted to the study of the motivational component formation of PE specialists' readiness for professional activity. The *Aim* of the study is to highlight psychological readiness as a component of professional readiness of future PE, as well as identify the level of their psychological readiness for schoolchildren PE classes. *The Research Purpose Methods* are analysis of special scientific and methodical literature, pedagogical observations, pedagogical experiment, questionnaire, methods of mathematical statistics. *The Results of the Research* outlined the professional readiness as an integral personal education, which includes a psychological attitude to achieve the goal, the optimal amount of knowledge, the necessary skills, motives, needs, abilities, personal qualities. The level of psychological readiness of 3^d and 4th year students of the Faculty of Physical Culture, Sports and Health has been determined. In general, by all indicators, the level of motivational and emotional components of the psychological readiness of future PE teachers to work with children can be stated above average.

Conclusions. The professional activity of PE teachers makes high demands both on the professional level and on their personal qualities, in particular: the ability to control oneself without disturbing the child's inner peace, special atmosphere, instill self-confidence and take into account parents' wishes. In general, according to all indicators, the level of psychological readiness of future PE teachers for work with children can be stated above average. The results of the experiment demonstrate better knowledge of 4th-year students, which can be explained by their greater educational experience. The above data show that PE teachers make a conscious choice in favor of forming a positive attitude to physical culture, health promotion and the formation of a healthy lifestyle.

Key words: physical education, students, future specialists, professional readiness.

Постановка проблеми. Необхідність підвищення рухової активності дітей зумовлює значущість професійної діяльності вчителя фізичної культури. Особливої актуальності набуває питання підготовки майбутніх фахівців, здатних компетентно виконувати завдання виховання здорового школяра, застосовуючи різні засоби та організаційні форми. Значної уваги потребує формування психологічної готовності студентів до реалізації педагогічної діяльності (мотиваційного та емоційного компонентів зокрема).

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Розвиток сфери освіти в Україні за останні роки характеризується переосмисленням традиційних підходів у підготовці фахівців у галузі фізичної культури й спорту, значними змінами та новітніми технологіями в усій сфері фізичного виховання. Це зумовлює необхідність розробки нових підходів до процесу підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання до професійної діяльності з урахуванням сучасних тенденцій у практиці [12].

Пріоритетним напрямом сучасної національної освіти – забезпечення навчальних закладів професійно компетентними, соціально зрілими вчителями, які відчують значущість своєї діяльності та відповідальність за здоров'я дітей [1].

Науковці розглядають готовність до професійної діяльності майбутніх фахівців із фізичного виховання як синтез тісно пов'язаних структурних компонентів, як здібність до діяльності певного типу. Мотиваційний компонент виокремлено як цілісний прояв особистості, схильність до цього виду діяльності [4, 6].

Мета дослідження – визначити рівень психологічної готовності майбутніх учителів фізичного виховання до роботи з дітьми.

Матеріал і методи. Використано комплекс наукових методів дослідження, як-от: аналіз спеціальної науково-методичної літератури, анкетування, педагогічний експеримент, методи математичної статистики.

Дослідження здійснювали за допомогою розробленої нами анкети мотивації професійної діяльності, тестом «САН» та методики відшукування чисел із переключенням уваги за червоно-чорними таблицями.

Дані експерименту обробляли методами математичної статистики, що забезпечують кількісний і якісний аналіз. За допомогою програмного забезпечення («Microsoft-Excel» для Windows XP) визначали середнє арифметичне (\bar{X}) і середнє квадратичне відхилення (σ).

Організація дослідження. Дослідження проводили на базі Волинського національного університету імені Лесі Українки. В експериментальній частині дослідження брали участь 72 студенти факультету фізичної культури, спорту та здоров'я (34 – 3-го курсу й 38 – 4-го).

Результати дослідження. Ми виходили з положення про те, що готовність є складним інтегральним утворенням, яке включає формування й розвиток таких структурних компонентів, як психологічний та науково-теоретичний. Нами зосереджено увагу на психологічній готовності студентів факультету фізичної культури, спорту та здоров'я, що включає:

- мотиваційний компонент (інтерес до роботи з дітьми будь-якого шкільного віку, уявлення про майбутню професію);
- емоційний компонент (увага, активність).

Ураховуючи те, що основою будь-яких дій є спонукання, які викликають активність особистості й визначають її спрямованість, особливий інтерес становить дослідження мотиваційного аспекта психологічної готовності. Вивчення мотиваційної сфери студентів здійснювалося за допомогою анкетування. Одержані емпіричні дані відображають ситуацію мотивованості майбутніх учителів фізичної культури. Основними мотивами обраної професії студентів 4 курсу факультету фізичної культури, спорту та здоров'я були такі (рис. 1): любов до дітей (57,9 %); усвідомлення соціальної значущості професії та самовиховання (15,8 %).

Мотиваційна сфера студентів 3 курсу була дещо іншою. У них основними мотивами до обраної професії були соціальна значущість (60 %); любов до дітей (30 %); самопізнання й самовиховання (10 %).

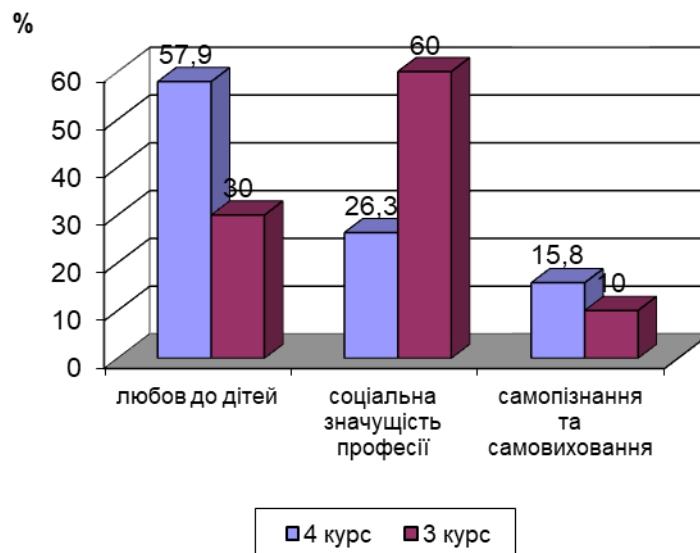

Рис. 1. Основні мотиви обраної студентами професії

За результатами анкетування виявлено, що студенти 4 курсу більше (ніж третьокурсники) налаштовані до навчання й виховання дітей, оскільки серед 11,8 % третьокурсників виявлено негативне ставлення до загальних основ фізичного виховання. За іншими темами негативного ставлення студентів обох курсів не виявлено.

Отже, у 77,0 % студентів обох курсів ставлення до основ шкільного фізичного виховання позитивне, у 21,5 % – нейтральне й усього лише в 1,4 % студентів ставлення негативне (рис. 2). Наступне питання анкети засвідчило, що для 76,5 % третьокурників та 89,5 % четвертокурників урок фізичної культури з учнями вбачається легким. Такі відповіді, на нашу думку, можна пояснити тим, що студенти мають бажання працювати з дітьми та здатні сформувати в них позитивне ставлення до фізичної культури.

Складнощами в проведенні навчальних занять з учнями студенти вбачають їхню емоційність, надмірну рухливість. Першокласники вже впевнено почувають себе в класі, добре ознайомлені зі всіма законами школи, у них сформовані певні стосунки з дітьми класу, вони добре вивчили манери й поведінку вчителя, тому подекуди порушують дисципліну, проявляють непослух.

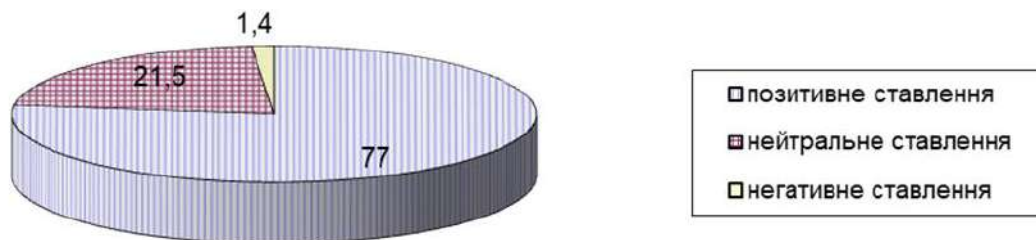

Рис. 2. Ставлення студентів 3–4 курсів до фізичного виховання (%)

Працювати в школі виявили бажання 76,4 % третьокурників та 84,2 % четвертокурників. Це свідчить про те, що студенти правильно обрали свій фах і в майбутньому, працюючи на посаді вчителя фізичної культури загальноосвітнього навчального закладу, зможуть ефективно застосувати різноманітні технології навчання та виховання учнів. Отже, дані, наведені вище, свідчать, що, незважаючи на всі складнощі, майбутні вчителі фізичного виховання роблять свідомий вибір на користь формування позитивного ставлення до фізичної культури, зміцнення здоров'я, формування способу життя.

Серед вольових якостей, які забезпечують психологічну готовність до педагогічної діяльності, психологи виділяють цілеспрямованість (керування в роботі певною метою); самовладання й витримку (збереження самоконтролю в будь-якій ситуації); наполегливість (тривале збереження зусиль при досягненні поставленої мети); ініціативність (готовність і вміння педагога виявляти творчий підхід до розв'язання проблем, самодіяльність під час виконання професійних функцій); рішучість (своєчасно приймати продумані рішення і без зволікань приступати до їх виконання); самостійність (відносна незалежність від зовнішніх впливів); самокритичність (уміння помічати свої помилки, неправильні дії та прагнення їх виправити). Ці властивості забезпечують учителю високу працездатність у виконанні професійних функцій [1].

Важливою складовою частиною педагогічної роботи є активність учителя, що визначається як діяльний стан живих організмів, як умова їх існування у світі. Активність педагога – це прагнення до дії, а не до спокою, готовність спрямувати внутрішні резерви на досягнення мети [5]. Її діагностика – один з етапів нашого дослідження. Активність студентів оцінювалася за тестом «САН». Результати діагностики активності майбутніх учителів фізичного виховання свідчать, що середній бал активності студентів становить 3,43 %, що вище, ніж середній еталон. 13,9 % усіх майбутніх фахівців мають оцінку активності вищу за середню, 66,7 % – середню й лише 19,4 % – нижчу. Отже, можна стверджувати, що показники, які містять інформацію про рух, швидкість, темп протікання функцій і процесів, у студентів 3–4 курсів високі (табл. 1).

Залежно від рівня активності майбутніх учителів фізичної культури можна розподілити на підгрупи. Установлено, що високим рівнем активності характеризується 13,9 % респондентів, які отримали 4,0-4,6 бала. Такі студенти, розраховуючи власні сили, час, можливості для досягнення мети, за допомогою активності мобілізують свої здібності, переборюють інерцію.

Деяка більша частина студентів (16,6 %) має низький рівень активності, 2,8 % – дуже низький. Ці майбутні вчителі фізичного виховання не завжди відчують потребу в діяльності. У 66,7 % респондентів виявлено середній рівень активності, а отже, і рушійної сили діяльності. Можна

стверджувати, що більшість респондентів із високим і середнім рівнями активності прагнуть діяти, шукати, постійно рухатися, спілкуватися.

Таблиця 1

Розподіл студентів 3–4 курсів за рівнем активності

Рівень	Загальний показник <i>n=72</i>		3 курс <i>n=34</i>		4 курс <i>n=38</i>	
	кількість студентів	%	кількість студентів	%	кількість студентів	%
Дуже високий	–	–	–	–	–	–
Високий	10	13,9	4	11,8	6	15,8
Середній	48	66,7	22	58,8	26	68,4
Низький	12	16,6	6	17,6	6	15,8
Дуже низький	2	2,8	2	5,9	–	–

На заняттях із фізичної культури особливо значущими є вміння переключати увагу з однієї дитини на іншу, з одного виду діяльності на інший. У полі зору вчителя одночасно перебуває 25–30 дітей. Кожна дитина чекає від педагога особливої уваги до себе. Тим більше, що недостатня увага під час виконання фізичних вправ, ігор може призвести до втрати інтересу до навчання. Тому ми досліджували в майбутніх учителів фізичної культури увагу. Зокрема, визначали й аналізували показники переключення уваги. Для вивчення розподілу та переключення уваги нами застосовано методику відшукування чисел із переключенням уваги за червоно-чорними таблицями [7]. Результати дослідження подано в табл. 2.

Таблиця 2

Розподіл студентів 3–4 курсів за рівнем уваги

Рівень	Загальний показник <i>n=72</i>		3 курс <i>n=34</i>		4 курс <i>n=38</i>	
	кількість студентів	%	кількість студентів	%	кількість студентів	%
Високий	12	16,7	6	17,6	6	15,8
Середній	56	77,8	28	82,3	28	73,7
Низький	4	5,6	–	–	4	10,5
Дуже низький	–	–	–	–	–	–

Якщо вважати максимально можливим балом 9, то середній показник розподілу й переключення уваги студентів вищий за середній еталонний і становить 6,37 бала. 72,2 % усіх респондентів характеризуються показником розподілу та переключення уваги вищим за середній можливий і лише 8,3 % мають показник нижчий від середнього. Цей факт дає підставу стверджувати, що більшість респондентів спроможні спрямувати й зосередити свідомість на певних об'єктах або діяльності. Дані таблиці підтверджують, що 77,8 % студентів характеризуються середнім рівнем уваги. Їхні показники становлять 4,9–7,8 бала. Таким майбутнім педагогам притаманний середній рівень організації пізнавальних процесів, які забезпечують свідомий характер діяльності людини. 16,7 % студентів із високим рівнем уваги можуть у педагогічних ситуаціях спрямувати її з однієї дитини на іншу, одночасно тримати в полі зору велику кількість дітей, виконувати дії з ними.

Низький та дуже низький рівні розподілу й переключення уваги зареєстровано в незначній кількості студентів (5,6 %). Результати досліджень переконують, що більшість майбутніх фахівців можуть зосереджувати діяльність на певних предметах, подіях, міркуваннях. Показники розподілу та переключення уваги в третьо- й четвертокурсників дещо відрізняються. Кращі результати зафіксовано в респондентів 3 курсу.

Загалом, за результатами нашого дослідження, виявлено, що показники психологічної готовності студентів факультету фізичної культури, спорту та здоров'я (спеціальність «Фізичне виховання») перебувають на достатньому рівні, що є важливою передумовою для їхньої успішної майбутньої професійної діяльності.

Дискусія. За даними Ю. В. Голенка, який займався проблемою психологічної готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності, важливим аспектом є психофізіологічні складники процесу їх мобілізації до навчання.

А. Герасимчук, Є. Франків, Є. Онисько стверджують, що особистісний компонент готовності проявляється в умінні спілкуватися з іншими, у сформованості внутрішніх, етичних норм і критичної самооцінки як новоутворень в особистісній сфері.

У своїх дослідженнях С. Б. Хлібкевич стверджує, що психологічна готовність до професійної самореалізації – це системне явище, що проявляється у вигляді єдності психічних станів і властивостей, серед яких – досліджувані нами компоненти.

Психологічну готовність студентів інституту фізичної культури, спорту та здоров'я проаналізовано як цілісне інтеграційне явище. У дослідження включено мотиваційний компонент (інтерес до занять фізичною культурою та спортом, уявлення про майбутню професію); емоційний компонент (самопочуття, активність, настрої).

Результати наших досліджень доповнюють вищеподані дослідження інших авторів.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Аналіз мотиваційного та емоційного компонентів психологічної готовності майбутніх фахівців із фізичного виховання до фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми засвідчив, що в ієрархії мотивів занять фізичною культурою превалюють професійно ціннісні. 77 % студентів характеризуються свідомим ставленням і спрямованістю на реалізацію оздоровчих завдань у школі. Виявлено достатній рівень мотивації досягнень й активності досліджуваних.

Подальші дослідження пов'язані з вивченням проблеми професійної підготовки фахівців галузі фізичної культури та спорту, зокрема науково-теоретичної готовності студентів до роботи з дітьми. Вивчати програми занять, ураховуючи інтереси учнів, що мотивують до занять фізичною культурою й спортом.

Джерела та література

1. Голенкова Ю. В. Психологічний аналіз специфіки праці вчителя фізичної культури. *Теорія та методика фізичного виховання*. 2008. № 3. С. 6–9.
2. Данилевич М. В. Професійна підготовка майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту до рекреаційно-оздоровчої діяльності: теоретико-методичний аспект: монографія. Львів: Піраміда, 2018. 460 с.
3. Зайцева Ю. Специфіка діяльності вчителя фізичної культури як організатора фізкультурно-спортивної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах. *Витоки педагогічної майстерності*. 2014. Вип. 13. С. 139–144.
4. Кричфалушій М. В. Розвиток моральної свідомості та самосвідомості в майбутніх спортивних педагогів. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*: зб. наук. праць/укладачі: А. В. Цьось, С. П. Козіброцький. Луцьк, 2010. № 1 (9). С. 31–34.
5. Разумейко Н. С. Формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до використання здоров'язбережувальних технологій. *Серія: Педагогічні науки: вісник*. 2018. № 156. С. 88–92.
6. Огністий А. В. Підготовка старшокласників і відбір до навчання на факультеті фізичного виховання: автореф. дис. ... канд. наук з фіз. вих. і спорту: 24.00.02. Луцьк, 1999. 18 с.
7. Герасимчук А., Франків Є., Онисько Є. Педагогічні та психологічні аспекти формування професійної компетенції вчителів фізичної культури. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*: зб. наук. праць. 2012. № 2 (18). С. 47–51.
8. Степанишин В. І. Професійне спрямування навчального процесу в педагогічному вузі. Київ: НМКВО, 1992. 61 с.
9. Степанченко Н. І. Система професійної підготовки майбутніх учителів фізичного виховання у вищих навчальних закладах: дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. Теорія і методика професійної освіти. Вінниця, 2000. 629 с.
10. Хлібкевич С. Б. Сучасні тенденції підготовки вчителя фізичної культури в контексті компетентнісного підходу. *Проблеми та перспективи розвитку фізичного виховання, спорту і здоров'я людини*: матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф. (23–24 квіт. 2020 р.)/голов. ред. О. К. Корносенко. Полтава: Сімон, 2020. С. 89–93.
11. Цьось А., Бергер Ю., Сабіров О. Рівень фізичної активності с студентів вищих навчальних закладів. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2015. № 3 (31). С. 202–210.
12. Шиян Б. М., О. І. Омеляненко Теорія і методика фізичного виховання школярів: навч. посіб.: [в 2 ч.]. Тернопіль: Навч. книга–Богдан, 2012. 304 с.

References

1. Holenkova, Yu. V. (2008). Psykhologichnyi snaliz spetsyfyky pratsi vchytelia fizychnoi kultury [Psychological analysis of the specifics of the work of a physical education teacher]. *Teoriia ta metodyka fizychnoho vykhovannia*, 3, 6–9.

2. Zaitseva, Yu. (2014). Spetsyfika diialnosti vchytelia fizychnoi kultury yak orhanizatora fizkulturno-sportyvnoi roboty v zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladakh [The specific work of the PE teacher at secondary schools]. *Vytoky pedahohichnoi maisternosti*, 13, 139–144.
3. Krychfalushii, M. V. (2010) Rozvytok moralnoi svidomosti ta samosvidomosti v maibutnikh sportyvnykh pedahohiv [Development of moral consciousness and self-awareness of PE teachers]. *Fizychne vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi*: zb. nauk. pr./uklad. A. V. Tsos, S. P. Kozibrotskyi. Lutsk, 1 (9), 34.
4. Danylevych, M. V. (2018). Profesiina pidhotovka maibutnikh fakhivtsiv z fizychnoho vykhovannia ta sportu do rekreatsiino-ozdorovchoi diialnosti: teoretyko-metodychnyi aspekt [Professional training of future specialists in Physical Education and Sports for recreational and health-improving activities: theoretical and methodical aspect]. Lviv: Piramida, 460.
5. Nosko, M. O., Harkusha, S. V., Voiedilova, O. M., Razumeiko, N. S., Bahinska, O. V. (2018). Formuvannia hotovnosti maibutnikh uchyteliv fizychnoi kultury do vykorystannia zdoroviazbezhuvalnykh tekhnolohii [Building the Preparedness of future PE teachers to use for health technologies use]. *Visnyk. Seriia: Pedahohichni nauky*, 156, 81–92.
6. Ohnystyi, A. V. (1999) Pidhotovka starshoklasnykiv i vidbir do navchannia na fakulteti fizychnoho vykhovannia [Preparation of high school students and selection for study at the Faculty of Physical Education]: avtoref. dys... kand. nauk z fiz.vykh. i sportu: 24.00.02. Volynskiy derzhavnyi universytet im. Lesi Ukrainky. Lutsk, 18.
7. Psykholohicheskaya diagnostyka (1997). [Pedagogical and psychological aspects of of PE teachers` professional competence]. Ucheb. Posobyie / pod red. K. M. Hurevycha, E. M. Borysovoi. Moskva: URAO, 301.
8. Stepanyshyn, V. I. (1992). Profesiine spriamuvannia navchalnogo protsesu v pedahohichnomu vuzi [Professional orientation of the educational process in a Pedagogical University]. Kyiv: NMKVO, 61.
9. Filippova, I. Yu. (2005). Psykholoho-pedahohichne navchannia yak sposib korektsii Ya-obrazu vchytelia [Professional training system of future PE teachers in higher educational institutions]. *Praktychna psykholohiia ta sotsialna robota*. Kyiv, no. 4, 12–19.
10. Khliblevych, S. B. (2020). Suchasni tendentsii pidgotovky vchytelia fizychnoi kultury v konteksti kompetentnisnogo pidkhodu [Modern tendencies of PE teacher`s preparedness in the competence approach]. *Problems and prospects of development of physical education, sports and human health: materials V All-Ukrainian. Scientific-practical conf. (April 23-24, 2020)*. Head. ed. OK Kornosenko. Poltava: Simon, 89–93.
11. Tsos, A., Berhier, Yu., Sabirov, O. (2015). Riven fizychnoi aktyvnosti studentiv vyshchykh navchalnykh zakladiv [High school students` level of physical activity]. *Fizychne vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi*, 3 (31), 202–210.
12. Shyian, B. M., Omelianenko, O. I. (2012), Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia shkoliariv [Theory and methods of PE for schoolchildren]: navch. posib. [v 2 ch.]. Ternopil: Navchalna knyha-Bohdan, 304.

Стаття надійшла до редакції 29.08.2021 р.